

LOKALT SKADANDE KEMIKALIER

Ämnet orsakar skada vid platsen för exponeringen t.ex. hud, ögon, magtarmkanalen, slemhinnor eller lungor. Exempelvis kan klorgas orsaka en lokal skada på andningsvägarna och starka baser (exempelvis lut) kan ge en lokal skada på huden.

Retande gaser

En del ämnen kan lokalt skada vävnaden i luftvägarna, till dessa ämnen hör retande gaser. Retande gaser är ett samlingsnamn för gaser, aerosoler eller fina partiklar som ger en lokal skada i andningsvägarna men kan även ge irritationer i ögon och på hud. Flera vanliga industriekemikalier är retande gaser t.ex. klorgas, ammoniak och svaveldioxid. Andra exempel är fosgen, isocyanater, nitrösa gaser, ozon, svavelväte och fluorvätesyra. Retande gaser kan även bildas vid överhettning och förbränning.

Symptom: Efter en skadlig exponering för retande gaser kan symptom uppkomma omedelbart (t.ex. hosta och luftvägsirritation) och/eller vara fördröjda. Individer med pågående lungsjukdom (t.ex. astma, KOL) kan få svårare symptom vid exponering.

Vid exponering för höga koncentrationer kan kemisk lungeninflammation uppstå och livshotande vätskeansamling i

Exempel på händelse med retande gaser

Utsläpp av klorgas till luft är inte helt ovanligt förekommande och t.ex. har flera händelser med klorgas skett vid badhus runt om i Sverige. Klorgas har även spridits som ett kemiskt stridsmedel mot befolkningen i Syrien vid ett flertal tillfällen.

Ett mycket omfattande utsläpp skedde mitt i natten i Graniteville i USA den 6 januari 2005, då ett godståg spårade ur med bl.a. klorgas i lasten och ca 60 ton klorgas läckte ut ur en av vagnarna.

Nio personer dog direkt eller inom några månader varav de flesta pga. klorgasexponering. Flera hundra personer behövde söka vård och ännu fler behövde evakueras.

Många av de som då utsattes för höga halter av klorgas har än idag hälsoproblem med bl.a. sämre lungfunktion.

lungorna (lungödem). Det kan ta tid innan lungödem upptäcks, ibland upp till två dagar. Man bör vara särskilt observant och proaktiv vid misstänkt exponering för fosgen och nitrösa gaser då tidiga symptom kan vara frånvarande eller diskreta.

